

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XXI. An Caluiniani sint Authotheani?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

eorum in cœlis semper vident faciem Patris?
Itaque secundum substantiam Deus est
ubique in mundo; secundum hyposta-
sin Filius Deierat in Christo.

III. VORSTIUS pag. 207. In Deo *Ac-*
cidentia sunt ab ipsis Substantia longè diversa.
Quia Decreta Dei sunt 1. Multa, 2. Libera,
3. Non sunt ab æterno: At substantia Dei est
1. Unica, 2. Necessaria; 3. Ab æterno. Ergo
Decreta Dei sunt Accidentia, non substan-
tia.

AUTOR. AT substantia Dei est infi-
nitè perfecta, ut in se ulterius perfici ne-
queat; excluditq; omnē defectū: at mo-
dò perficeretur in se, si reciperet Accidē-
tia. 4. Quicquid Bonitatis est in crea-
turis, id omne inest Deo per modum
simplicissimæ formæ: at in illis est ali-
quid perfectionis substantialis, & acci-
dentalis: ergo totum inest Deo per sim-
plicissimæ formæ modū incōpositum.

DICO AD. I. Decreta DEI non
sunt multi actus Volūtatis; sed vnus sim-
plex: & in Deo non sunt multa, sed om-
nia vnum: actus enim intelligendi &
volendi in Deo sunt ipse Deus. Vnde *Es-*
se, Posse, Operari nil differunt in Deo.
AD. II. Libera sunt quoad terminati-
onem ad obiecta: at necessaria in se: Vt,
Persona Verbi necessariò existit; at libe-
rè terminatur ad Humanitatem.

AD. III. Deus non producit novas in se
actiones, ut nos & Angeli; quia non re-
cipit accidentia perfectissimus: solum
terminatio Dei ad obiecta dat denomi-
nationes; ut quæ in tempore facta sit &
fiat. Neque in Deo causa libera necessa-
riò præcedit suum effectum; cū actiones
intellectus & voluntatis sint indiuisibi-
les, inque instanti producantur ab æter-
no; at terminantur ad obiecta in tēpore.

IV. VORSTIUS pag. 226. *Vulgò putant,*
Æternitatem totam simul existere, & omnibus
temporum differentiis coexistere: qua sententia
falsa est. Quia sequeretur præteritum, præ-
sens, futurum simul coexistere respectu æter-
nitatis. 2. Posse Deum facere, ut præteri-
tum non sit verè præteritum: ut annus orbis
conditi primus esset hic præsens.

BECAN. AT, Æternitas Dei est sub-
stantia Dei, ait Vorstius; hæc verò est tota
simul & indiuisibilis; ergo & illa. Alio-
quin foret substantia mutabilis & cor-
ruptibilis: Partes autem temporis dūm
actū sunt, coexistunt æternitati.

QVÆSTIO XXI.

An Calviniani sint Autotheani?

AUTOR. I. Affirmat Genebrardus.
1. de Trin. & suspicatur Fr. Stanca-
rum illius hæreseos autorem extitisse:
quem subexcusat *Beza. l. 2. de Christo c. 19.*

Lindanus in 2. dialogo, Canisius in
præfat. de Ioh. Bapt. Calvinum auto-
rem eius faciunt. Ex errore hoc sequi-
tur Aut Sabellianismus hic: *Filium non di-*
stingui personaliter à Patre: Aut Manicheis-
mus ille: *Filium à Patre distingui etiam na-*
tura, & non esse Dei Filium, sed aliud Prin-
cipium.

II. Negat Bellarminus, quoad sen-
tentiam, cum docuisse Autotheismum.
I. Probat: quòd *Instit. 2. c. 13. §. 13.* fate-
tur, Vnam numero naturam esse in tri-
bus distinctis personis. 2. Idem, *Instit.*
1. c. 13. §. 19. Filium asserit genitum à Pa-
tre. *Ibid §. 23.* Essentiam Patris Filio cō-
municatam. *Ibid §. 15.* Essentiam di-
stinguit à Personis ratione solum, non
realiter. 3. Idem Beza in *axiomatis de*
de Trinit. Et Iosias Simlerus *epist. ad Po-*

lon.

Ion. defendit Autusiam; Et sanè satis. 4. Adde, Calvinus oppugnat Gentilem, iactantem Deum Patrem solum verum Deum habere à sese essentiam: at Filium & Spiritum S. habere productam à Patre, nec eos esse Autotheos. Sed hisce mox contraria proferemus realia profata ipsius & suorum.

III. Affirmat Bellarminus, quoad loquendi modum, Calvinum, negatà autusiam, Christum autotheum docuisse. Inst. I. c. 13. §. 19. *Cum de Filio, sine Patris respectu simpliciter loquimur; benè & propriè filium à se esse asserimus. Ibid §. 23. Quomodo Creator, qui omnibus esse dat, non erit à seipso; sed aliunde Essentiam mutuabitur?* Idem contra Gentilem sæpè: Et in Symbolo durè dictum, ait: Deum de Deo. &c. IV. Ego cum sic reuera sensisse existimo. Idita doceri videtur.

CALVINUS Inst. I. c. 13. §. 23. *Christus nisi Deus sit à se, sed à Patre, precaria eius erit Divinitas, et ab alio mutuata. &c. Essentiam à seipso habet; Personā à Patre &c.* Piget adducere plura 2. Ita & Galli plerique, Calvinistæ, qui primitas Spiritus eius hauserūt. Vide Lanoii in reple. lib. 2. c. 4. §. 8. 3. Beza lib. contra Heshul. *Dei Filius nullo modo ex Patris substantia genitus est.*

4. Ratio anonymi apud Feuardenium dialogo. 1. *Incommunicabilis est essentia divina. Quia Calvinus ait lib. contra Gentilem pag. 917. Si essentiam Pater communicavit cum Filio; vel ex solido communicavit, vel ex parte. Si ex parte, dimidius Deus est: Si ex solido, in ipso Patre evanuit. Rursus: Si Patris essentia est in Filio; erit etiam Persona Patris.*

AUTOR. Ecce quam pugnaciter Calvinus re, mente, lingua, calamoque docuit Autotheum Christum. Deinde: quasi verò essentia eadem commu-

nis inferat & Personæ communicatiōnem necessariò. Hypostasis enim proprietas est; ideoque incommunicabilis. Si enim communicaretur iam & Proprietas personalis esse desineret, & distinctio personarum cessaret: foretque vna Persona; sicut vna Essentia est: Qui est Iudaismus, & Sabellianismus.

Age; proprius contra Autotheanos: I. Hoc Calvini effatum, quòd negaret Gentilis, mortem huic attulit gloriant, apud Bell. in prafat. de Christo. Se primum esse martyrem suæ sectæ; ceteros Martyres pro Christi gloria mortuos; se mori primum pro eminentia Dei solius, Patris. Nam, dicebat ille: *Dei Filius à seipso non est, sed ab Essentiatore essentiat.* 2. In Synodo Lausanensi teste Petro Carolo Epistola ad Card. Lotharingia: Ministri nunquam à Calvino impetrare potuerunt, ut plane fateretur, Christum esse Deum ex Deo Patre. 3. Ob hanc vocem Carolus Molinæus, quamvis impius, teste Lanoio in reple. lib. 2. cap. 4. Calvinum principem Atheorum proclamavit. 4. Witakerus ad 6. rationem Campiani, aliique cum eo, Calvinum mordicus tuentur esse Autotheitam. 5. Beza in prafat. libel. Athanas. & Cyrilli, errorem Magistri agnoscit, & leuiter accutat, temporizans: Nam contrarium suprà. 6. Sed age sis: si ignominiosum Christo, mutuari abs Patre naturam; cur honorificum censet eidem, sumere ab eo mutuatam Personam? 6. Calvini vox est: *Quomodo creator est Christus, si, qui omnib. esse dat, essentiam aliunde mutuabitur?* Ex Mahumetis vox est, Azoara 27. *Deus substantia est necessariò existens; cui impossibile est, ut essentiam aliunde mutuetur.* At Chri-

Christus est Deus: Ergo Caluinus & Mahomet consentiunt consciscuntq; blasphemii. Ista philologicās: porro Theologicās.

II. SCRIPTURA Caluino contraria militat. Matth. II. *Omnia mihi tradita sunt à Patre meo.* &c. vide in *Antio christo* quæst. 7.

CONCILIA aduersantur Caluino: Nicænum, Sardicense, Constantinopol. Ephesinum. Quò intolerabilior superbia Caluini, nolentis dicere cum ijs *Deus de Deo Christus*: Sicut nec in Conc. Aquileiensi duo Ariani, licet ferè centies interrogati, respondere, *Deum de Deo Christum*, voluerunt: Nec in Syn. Lausanensi ex Caluino idem valuerunt extorquere Symmystæ.

3. Aduersantur ei S. PATRES S. Iustinus lib. de rectæ fidei Confess. *Pater innascibiliter habet essentiam; Filius nascibiliter.* Cætera in *Genealog.* quæst. 8.

SVADENT porro suum Autotheismum ferè istis 1. Patres dicunt Filium à seipso esse. *Aug. in Psal. 109. Cyril. lib. 7. Trin.* Patrem & Filium esse vnum principium. 2. Nisi Filius haberet à se Essentiam, foret precariò Deus, similis creaturis, quæ aliunde habent Esse. 3. Filius dicitur *IEHOVA*, sicut Pater: & *Iehoua* significat ipsum ESSE, fontemque Essendi, & Esse à seipso.

DICO AD I. Vnum Principium, sc. creaturarum. Alioquin *Aug. tract. 39. in Ioan.* ait: *Pater est principium sine principio: Filius principium de Principio.*

AD II. Hoc euincit contra Gentilem, qui ait, Essentiam esse Christo Creatam: At nil id contranos, qui Increatam & Communicatam Christo credimus.

AD III. Iehoua quidem significat i-

psum essendi fontem; nec idè est à seipso: sed fons de fonte, ait *Aug. l. 7. Trin. c. 2.* *Deus de Deo, lumen de lumine, Sapientia de Sapientia, essentia de essentia: Et tamen Pater & Filius vnus est Deus, vnum lumen, Sapientia, veraque essentia.*

III. DE CHRISTI HUMANITATE.

QVÆSTIO XXII.

*An in Christo sint dua Persona seu Vni-
nes hypostatica?*

LVTHERVS in Conc. de Nat. Dom. Imperiti quidam Christum Hominem Omnipotentem faciunt. Vide supra quæst. 14. 20.

CALVINVS Inft. l. I. c. 13. §. 9. ait *du u in Christo Personas distinguit*: aut amphibologiæ vocabuli *Persona* ludit. Clarè Brentius & Beza: duas ponunt Personas. Vide *Geneal. par. quæst. 9. fusè*.

SVADENT istis ferè sophismatis Nestoriani antiquonoui. 1. *Ioan. 2. Soluite Templum hoc sc. Humanitatis meæ, domicilium Diuinitatis: et Templum, & habitator eius sunt duo.* 2. *Phil. 2. In similitudinem hominum factus, habitum inueniētiū est homo: Vt Rex habitu rustico rusticus videtur, nō est.* 3. *Heb. 2. Christus est sine matre, sine genealogia*: qua Deus: at qua Homo, non est. Ergo duo. 4. Vox *DEVS* absolutè posita non significat Vnitum homini Deum, ergo Mariæ Filius non est Deus, sed Alius; qui clamat *Deus meus*. vt quid *Me dereliquisti?* 5. Anteriorem se nemo gignere potest: Deus anterior est Maria, ergo &c. 6. Filius debet esse *ὁμοῦστος* parentibus: *IESVS*, non est Mariæ filius quā Deus. Ergo.

AVTOR. I. At iste ipsissimus est Nestorianismus: refutatus in *Genealog. ibid.* 2. Deinde *Hebr. 1. Nouissimè locutus est nobis in Filio suo, Homine; per quem fecit &*

f

facta.